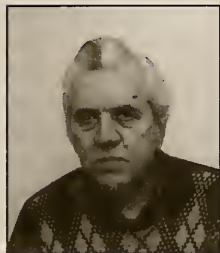

70 години от рождението на д-р Николай Илиев - ветеринар, краевед, археозоолог

Златозар БОЕВ

Д-р Н. Илиев е роден във Велико Търново на 25.03.1929 г. Като син на царски офицер и адвокат, в младежките си години е бил принуден да изтърпи редица несгоди на събата. От 1958 г., когато се дипломира във ВВМИ в София, започват години на селска практика като ветеринарен лекар. Професионализмът и организаторските му качества са оценени и през 1973 г. той вече завежда ветеринарен отдел в Националния селскостопански музей, а от 1984 г. е директор на Екарисажа в София. Разностранното му научно и публицистично творчество обхваща над 140 труда, 7 от които са книги.

От младежките си години Н. Илиев записва легенди, спомени и рогови предания, главно от Трънския край, които по-късно издава в книгата си „Звезди над Руй“ (1999), както и в многобройни статии. Неотдавна Илиев отпечата и спомените за баща си - подполковник Стоян Илиев. Д-р Илиев публикува и върху стопанската и обществената история на Трънския край. Той отдава голямо внимание и на историята на ветеринарната медицина у нас и в тази област издава няколко ценни свои студии. Други от изученията на Н. Илиев са насочени към историята на земеделското образование в България и съдържат неизвестни или малко познати факти. По негова инициатива през 1976 г. се създава Селскостопанско историческо дружество. Сред най-значимите му постижения е издаването на труда „История на Националния селскостопански музей“. От 1976 г. и до днес той е един от активните членове на Българското ветеринарно-медицинско дружество, учредено също по негова инициатива. Н. Илиев е и дългогодишен член на Българското нумизматическо дружество. „Разписал се е“ и в тази област с няколко публикации.

По негово предложение и с активното му съдействие през 1988 г. в с. Врабча (Трънско) е организирано честването на 100-годишнината от обявяването (18.XII.1877 г.) на Шопското (Трънското) въстание. По този повод Н. Илиев написва книгата „Капитан Симо Соколов и Трънското въстание от 1877 г.“ (2000). Като нецатен сътрудник на Църковно-историческия и архивен институт той отпечата историите на Мисловишкия, Билинския и Трънския манастири, както и студията „Документи за историята на църквите и манастирите в Трънско и Брезнишко“.

Д-р Илиев е оставил своята трайна следа и в археозоологията. Той е един от най-добрите изследователи на костните останки от копитни бозайници от археологическите обекти в страната. Д-р Н. Илиев е дългогодишен нецатен сътрудник на Националния природонаучен музей (НПМ). На него музеят дължи в голяма степен сравнителната си археозоологична сбирка от домашни и някои диви бозайници. Самостоятелно и в сътрудство с палеозолози от НПМ д-р Илиев издава 15-ина труда в различни списания на БАН за последните останки от зубър в България, за дивите и домашните птици и говедовъдството във Велики Преслав, за дивите и домашните животни от археологически обекти в Пернишко, Видинско, Асеновградско и др., за къснопалеолитенските диви коне.